

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

Tillæg til miljøgodkendelse

Tørvegyden 2
5792 Årslev

Dette tillæg til miljøgodkendelse er givet til CVR-nr. 13 97 16 92, Søbylund v/Anders Pedersen, Tørvegyden 2, 5792 Årslev.

Tillægget til miljøgodkendelse gives efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Der meddeles godkendelse til etablering af en ny stald i forbindelse med en eksisterende slagtekyllingeproduktion på Tørvegyden 2. Størrelsen af produktionen (228 dyreenheder) påvirkes ikke af ændringen.

Godkendelsens vilkår ligger inden for rammerne af bekendtgørelser, vejledninger o. lign. udgivet af Miljøministeriet.

Godkendelsesdato: 2. juni 2009

Indhold

Tillæg til miljøgodkendelse.....	3
Ikke-teknisk resumé	3
Baggrund	4
Afgørelse	5
Vilkår for tillæg til miljøgodkendelsen	6
Andre regler	7
Miljøuheld	7
Retsbeskyttelse	8
Klagevejledning	8
Offentliggørelse	8
Modtagere af kopi af afgørelsen.....	9
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering	10
1. Grundforhold	10
1.1 Ansøger og ejerforhold	10
1.2 Beliggenhed og planmæssige forhold	10
2. Husdyrbrugets anlæg	10
2.1 Produktion	10
2.2 Indretning	11
2.3 Drift af husdyrbrugets anlæg.....	12
2.4 Gødningsproduktion og -håndtering	13
2.5 Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg	13
2.5.1 Påvirkning af naturområder med ammoniak	13
2.5.2 Påvirkning af naboer.....	13
2.5.3 Uheld og driftsforstyrrelser	14
4. Bedste tilgængelige teknik (BAT)	14
5. Affald og kemikalier	16
6. Egenkontrol	16
7. Landskabelige hensyn.....	16
8. Ophør af husdyrbruget	16
9. Alternative muligheder.....	16
10. Offentlighed	17
11. Samlet vurdering	17
12. Litteratur m.v.	17

Tillæg til miljøgodkendelse

Ikke-teknisk resumé

Denne miljøgodkendelse gives til ejeren af Tørvegyden 2, Anders Pedersen, der har søgt om miljøgodkendelse efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Der er søgt om etablering af en ny stald grundet vel-færdkrav. Dyreholdets størrelse forbliver uændret. Dette tillæg til miljøgodkendelse omfatter kun den nye stald. Den oprindelige godkendelse for det eksisterende husdyrbrug er meddelt 19. december 2006.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningssystemet foretager en række beregninger af miljøpåvirkningerne fra husdyrbrugets anlæg. Disse beregninger udgør sammen med ansøgningens øvrige oplysninger grundlaget for kommunens miljøvurdering.

Kommunen skal sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Der skal herunder tages hensyn til gener for omkringboende og forurening af natur og miljø fra den nye stald.

Det er Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering, at det er muligt at drive den nye stald med tilhørende dyrehold på stedet uden øgede gener for de omkringboende og uden øget påvirkning af miljøet, bedømt ud fra de væsentlighedskriterier, der er indarbejdet i husdyrlovgivningen. Vurderingen er forudsat af, at godkendelsens vilkår og lovgivningen i øvrigt på området overholdes.

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vedrørende indretning og drift af den nye stald. Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er den nye stald beskrevet nærmere, og der er redegjort for den forventede påvirkning på omgivelserne.

Godkendelsen indeholder en række konkrete vilkår for indretning og drift. Vilkårene skal medvirke til at sikre,

- at indretning og drift af den nye stald sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering,
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningen, overholdes, og
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, nedsættes.

Der er i dette tillæg til oprindelig miljøgodkendelse fra 2006 ikke stillet vilkår til arealer og eksisterende produktion, da disse forhold er opfattet af den oprindelige miljøgodkendelse. Der kan i en 8 års retsbeskyttelsesperiode som hovedregel ikke stilles nye vilkår. Dog er der visse undtagelser i husdyrlovens § 40, som for eksempel ved fremkomst af nye oplysninger om forureningens skadelige virkning.

Den eksisterende miljøgodkendelse skal revurderes i 2014, hvor det kan forventes, at vilkår for hele produktionen tages op til revision. I forbindelse med revurderingen kan det forventes, at kommunen stiller vilkår til reduktion af tabet af næringsstoffer.

Baggrund

Faaborg-Midtfyn Kommune modtog den 19. december 2007 ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse på Tørvegyden 2, 5792 Årslev, CVR-nr. 13 97 16 92. Baggrunden for ansøgningen er ændrede velfærdskrav om lavere belægning i kyllingestalde. Der er søgt om godkendelse af en ny kyllingestald. Dyreholdet er uændret 228 DE i nudrift og ansøgt drift. Produktionen har en eksisterende godkendelse, der er meddelt efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven, fra 19. december 2006.

Ansøger, ejer og kontaktperson	Anders Pedersen Tørvegyden 2 5792 Årslev Tlf. 65 90 24 36 E-post: ditlev@mail.tdcadsl.dk
Husdyrbrugets navn og adresse	Søbylund Tørvegyden 2 5792 Årslev
Ejendomsnummer	4300022800
Matrikelnumre	91 m.fl., Nr. Søby By, Nr. Søby
Virksomhedens art	Slagtekyllingebrug
CHR-nummer	93147
CVR-nummer	13 97 16 92
P-nummer	1000658809
Tillæg til godkendelse omfatter	Etablering af en ny slagtekyllingestald.
Tilsynsmyndighed	Faaborg-Midtfyn Kommune Afdelingen for Miljø Byggeri og Miljø Nørregade 4 5600 Faaborg Tlf. 72 53 02 10 E-post: byg-miljo@faaborgmidtfyn.dk

Afgørelse

Faaborg-Midtfyn Kommune godkender hermed etablering af ny slagtekyllingestald på landbrugsejendommen Tørvegyden 2, 5792 Årslev, der drives under CVR-nr. 13 97 16 92 (Søbylund v/Anders Pedersen).

Faaborg-Midtfyn Kommune giver godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at den nye stald i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at indretning og drift af den nye stald kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er givet i henhold til § 12, stk. 3, i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrloven). Det er alene ændringen af husdyrbruget, der bliver godkendt som et tillæg til den eksisterende godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven.

Idet dette tillæg til miljøgodkendelse alene omfatter ændringen af husdyrbruget (en ny stald), er der ikke stillet krav vedrørende miljøbelastningen fra produktionen. Hvis kommunen finder det nødvendigt, vil der ved revurderingen blive stillet krav om at nedbringe miljøbelastningerne fra husdyrbruget.

Tillægget til miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at de gældende regler på området og godkendelsens vilkår overholdes. Forudsætningerne for tillægget til miljøgodkendelsen er de oplysninger, der er givet i ansøgningsmaterialet, jf. ansøgning fra Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 8680, version 9 af 12. marts 2009 med tilhørende bilag, samt øvrigt materiale indsendt af ansøger eller ansøgers konsulent.

Hvis ikke godkendelsens forudsætninger er opfyldt eller godkendelsens vilkår ikke efterleves, kan dette medføre at hele eller dele af godkendelsen bortfalder. Vilkår der fremgår af eksisterende miljøgodkendelse, undlades i nærværende godkendelse. De to godkendelsers vilkår skal derfor betragtes samlet ved vurdering af ansøgers overholdelse af godkendelse.

Godkendelsen skal være udnyttet senest to år efter godkendelsesdatoen, således at den nye stald er bygget og i drift.

Godkendelsesdato: 2. juni 2009

Venlig hilsen

Olav Bojesen
Afdelingsleder

Annonceres den 2. juni 2009
Klagefristen udløber den 30. juni 2009 kl. 14:00
Søgsmålsfristen udløber den 2. december 2009
Revision påbegyndes senest 2014

Afdelingen for Miljø

Nørregade 4
5600 Faaborg

Tlf. 72 53 02 10
Fax 72 53 02 11
Byg-miljo@faaborgmidtfyn.dk
www.faaborgmidtfyn.dk

02-06-2009

Sagsid. 09.17.18-P19-1-07

Kontakt

Jacob Sterup
Dir. tlf. 72 53 21 32
jaste@faaborgmidtfyn.dk

Åbningstid

Mandag-onsdag	10:00-14:00
Torsdag	10:00-17:00
Fredag	10:00-12:00

Telefontid

Mandag-onsdag	8:00-15:30
Torsdag	8:00-17:30
Fredag	8:00-12:30

Vilkår for tillæg til miljøgodkendelsen

Tillægget til miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår. Det bemærkes, at vilkårene i den eksisterende miljøgodkendelse af 19. december 2006 fortsat er gældende. Dette gælder bl.a. vilkår der retter sig mod den generelle drift af virksomheden og produktionens omfang, også hvad angår dyreholdet i den nye stald.

Generelle forhold

1. Den nye stald skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering samt godkendelsens vilkår.
2. Der skal i den daglige drift være en person, der er bekendt med vilkårene i denne godkendelse, og som sikrer, at de overholdes.

Produktion

3. **Produktionens fordeling**
Den samlede staldbelægningen (alle stalde) må højst være 168,8 ton. Produktionen i en af de 4 kyl-lingestalde skal indsættes og slagtes mindst en uge forskudt i forhold til de tre øvrige stalde.
4. **Bortfald af godkendelsen**
Godkendelsen skal være udnyttet senest to år efter godkendelsesdatoen, således at den nye stald er bygget og i drift. Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Produktionen må dog hvert år være op til 15 % mindre end den angivne maksimale produktion, uden at dette får konsekvenser for godkendelsen.

Drift

5. **Ny stald**
Vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse vedrørende driften af eksisterende stalde gælder også for den nye stald.
6. **Direkte udkørsel af husdyrgødning**
Mindst 19 % af den samlede mængde dybstrøelse skal udkøres direkte og pløjes ned. Der skal føres logbog for udkørsel af dybstrøelse, hvoraf fremgår dato, mængde og skæbne (opbevaring i markstak eller nedpløjning) for husdyrgødningen.

Indretning

7. **Belysning**
Belysning i og ved den nye stald skal være i form af lavenergibelysning, overalt hvor dette er muligt.
8. **Overfladeafløb**
Overfladeafløb, tagnedløb og lignende ved den nye stald skal placeres og indrettes således, at der ikke kan ske afløb af forurenende stoffer, hvis der sker uheld i forbindelse med oplagring, anvendelse og transport af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier.

Landskabelige hensyn

9. **Materialevalg**
Udvendige bygningsdele skal holdes i afdæmpede farver, som harmonerer med omgivelserne. Den nye stald skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet med hensyn til bygningshøjde og beliggenhed.

Kontrolvilkår

10. Dokumentation

Til dokumentation for staldbelægning og andel af direkte udkørt dybstrøelse, skal følgende dokumenter opbevares for de fem seneste år/planår, kunne forevises ved tilsyn, og indsendes til kommunen på forlangende:

- Dokumentation for indsætningstidspunkt og antal indsatte dyr i hvert enkelt hus.
- Dokumentation for slagtetidspunkt og -vægt, samt antal af dyr i hvert enkelt hus på slagtetidspunkt.
- Vækstkurve for den pågældende race.
- Logbog for udkørsel af dybstrøelse.

Øvrige vilkår

11. Konsekvenser af manglende overholdelse af vilkår vedrørende produktionen

Såfremt vilkårene vedrørende produktionens fordeling og direkte udkørsel af husdyrgødning ikke overholdes, kan kommunen forlange, at produktionen nedbringes. Formålet er at modsvare den øgede påvirkning af omgivelserne, der kan være sket som følge af den manglende vilkårsoverholdelse. Kommunen kan kræve, at ansøger med dette formål udarbejder og efterlever en plan for i en periode at nedbringe produktionen. Planen skal godkendes af kommunen.

12. Gyldighed og revurdering

Godkendelsens vilkår gælder fra godkendelsen er taget i brug, dvs. opførelse af den nye stald er påbegyndt. Godkendelsens vilkår kan forventes at blive taget op til revision i 2014, hvor der vil ske en revurdering af den eksisterende miljøgodkendelse fra 19. december 2006.

Ved revurderingen vil kommunen vurdere nødvendigheden af og muligheden for at reducere produktionens miljøbelastninger, herunder ammoniakemissioner fra anlæg og fosforoverskud på udbringningsarealer.

Andre regler

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Erhvervsaffald

Virksomhedens affald skal sorteres og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for Faaborg-Midtfyn Kommune.

Farligt affald

Farligt affald skal håndteres i henhold til "Fællesregulativ for farligt affald for de fynske kommuner". Hermed gælder bl.a., at farligt affald til enhver tid skal opbevares miljømæssigt forsvarligt således, at der ikke opstår fare for forurening af jord og grundvand. Ved forsvarlig opbevaring forstås, at affaldet opbevares under tag, på fast, tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, vandløb eller grundvand og således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde svarende til rumindholdet af den største benyttede beholder.

Byggetilladelse

Der skal søges og meddeles byggetilladelse ved kommunen inden opstart af byggeri.

Miljøuheld

Ved akut forurening af jord, overfladevand eller grundvand skal virksomheden straks alarmere alarmcentralen på tlf. 112. Det gælder blandt andet ved spild af kompost og vaskevand, olie, benzin eller kemikalier. Opdages der forurening, der ikke er opstået akut, skal kommunens miljøafdeling kontaktes telefonisk i åbningstiden (tlf. 72 53 02 10). Ved tvivlstilfælde skal virksomheden kontakte alarmcentralen på tlf. 112.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i den eksisterende miljøgodkendelse fra 19. december 2006 er omfattet af 8 års retsbeskyttelse og skal revurderes efter 8 år, dvs. i 2014.

Vilkårene i denne godkendelse af ny stald er også omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 i husdyrloven. Retsbeskyttelsen betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav inden for de første 8 år efter meddelelse af godkendelsen. Kommunen skal dog tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39 i husdyrloven, hvis

- 1) der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- 2) forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- 3) forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- 4) væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- 5) det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Når den eksisterende miljøgodkendelse skal revurderes, kan det være relevant at tage vilkår op for hele husdyrbruget, herunder også vilkår i denne tillægsgodkendelse, i det omfang miljøpåvirkningerne ikke kan adskilles.

Miljøgodkendelsen skal herefter regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering.

Kommunen tager initiativ til revurderingerne ved at sende et oplæg til indehaveren af godkendelsen om kommunens foreløbige overvejelser om revurderingen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljøklagenævnet.

De klageberettigede er ansøger, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen og enhver med en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen. Endvidere er en række foreninger og organisationer klageberettigede.

En eventuel klage skal være skriftlig, stiles til Miljøklagenævnet og sendes til Faaborg-Midtfyn Kommune.

Klagen skal være modtaget af Faaborg-Midtfyn Kommune inden for kommunens åbningstid senest 4 uger efter, at afgørelsen har været offentligt annonceret. Umiddelbart efter klagefristens udløb videresender Faaborg-Midtfyn Kommune klagen til Miljøklagenævnet ledsaget af det materiale, der er indgået i behandlingen af sagen.

Hvis afgørelsen påklages, får ansøger besked. Eventuelle klager har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Såfremt godkendelsen ønskes prøvet ved domstolene, skal søgsmål være anlagt senest 6 måneder efter, afgørelsen har været offentligt annonceret.

Offentliggørelse

Denne afgørelse offentliggøres i Ugeavisen Faaborg og MidtfnysPosten d. 2. juni 2009.

Modtagere af kopi af afgørelsen

- Anders Pedersen, Tørvegyden 2, 5792 Årslev
- Jens Elvstrøm, Landscentret, Fjerkræ. E-post: jne@landscentret.dk
- Kim Danielsen, Vandværksvej 8, 5792 Årslev
- Susanne Akselsen og Sten Vest, Vandværksvej 10, 5792 Årslev
- Jon Flemming Jensen, Mosevej 6, 5792 Årslev
- Svend Johnsen, Mosevej 17, 5792 Årslev
- Miljøministeriet, Miljøcenter Odense. E-post: post@ode.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen. E-post: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening. E-post: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen af Danmark. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet. E-post: fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredningsforening. E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Faaborg-Midtfyn v/Nina Larsen. E-post: nina_larsen@mail.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. E-post: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator Frode Thorhauge. E-post: ft@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening. E-post: natur@dof.dk
- Det Økologiske Råd. E-post: husdyr@ecocouncil.dk

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen, der kun vedrører den nye stald. Udgangspunktet for den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er ansøgningen om miljøgodkendelse, der er indsendt gennem Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 8680, version 9 af 12. marts 2009 med tilhørende bilag, samt øvrige oplysninger indsendt eller givet af ansøger eller ansøgers konsulent.

Vurderingen skal belyse, hvilke miljømæssige konsekvenser det ansøgte projekt vil kunne forventes at have på omgivelserne. Desuden skal den belyse, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder husdyrlovens¹ krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Der er en eksisterende godkendelse fra 19. december 2006 gældende for det øvrige husdyrbrug, som skal revurderes i 2014.

1. Grundforhold

1.1 Ansøger og ejerforhold

Oplysninger om ansøger og ejerforhold er her vurderet med henblik på at sikre, at ansvaret for at virksomheden indrettes og drives i overensstemmelse med den meddelte godkendelse er rettet mod den korrekte juridiske enhed.

Det vurderes ud fra oplysninger i CVR, BBR og DFFE's register over støtteansøgere, at miljøgodkendelsen er rettet mod den korrekte juridiske person.

1.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

Husdyrbruget på Tørvegyden 2 er placeret i landzone ca. 1,8 km syd for Nørre Lyndelse. De korteste afstande fra staldanlæg til omkringboende er angivet i tabel 1.

Tabel 1. Korteste afstand fra staldanlæg til nabobeboelse/byzone.

Type af beboelse / zone	Afstand
Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Mosevej 17)	ca. 128 m
Samlet bebyggelse (Mosevej 5)	ca. 1.146 m
Byzone (Nørre Søby)	ca. 1.481 m

2. Husdyrbrugets anlæg

Anders Pedersen ejer ikke andre ejendomme med husdyrproduktion.

2.1 Produktion

I henhold til den gældende miljøgodkendelse er det tilladte dyrehold på 228,0 dyreenheder, svarende til 843.600 kyllinger med en afgangsalder på 36 dage. Der ønskes ikke ændret i størrelsen af dyreholdet på Tørvegyden 2 i forbindelse med denne tillægsgodkendelse. Inden for det anførte produktionsniveau produceres kyllingerne, således at afgangsalderen kan variere mellem 32-45 dage, når der samtidig korrigeres i antallet af individer. Dette sker således, at den årlige produktion ikke overstiger den anførte maksimale produktion, beregnet efter bilag 1 i husdyrgødningsbekendtgørelsen³. Arealbelægningen sænkes af lugtmæssige hensyn fra 40 kg/m² til 35 kg/m², og dyreholdet i en af staldene indsættes og slagtes mindst 1 uge forskudt i forhold til de øvrige huse. Fordelingen på dyretyper i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabel 2.

Table 2. Oversigt over dyrehold i nudrift og ansøgt drift.

Dyretype	Nudrift			Ansøgt drift		
	Antal pr. år	Stipladser	Dyreenheder	Antal pr. år	Stipladser	Dyreenheder
Slagtekyllinger (36 dg.)	843.600	112.480	228			
Slagtekyllinger (39 dg.)				706.800	98.715	228
I alt			228			228

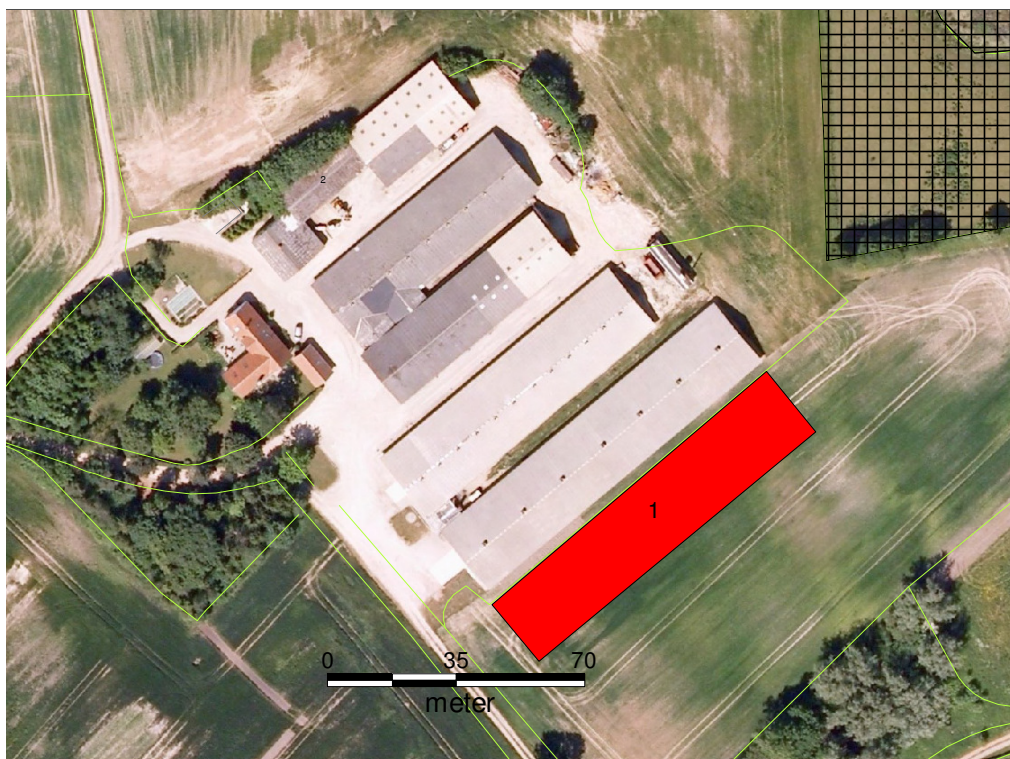
2.2 Indretning

Ejendommens bebyggede areal er ifølge BBR på 7.447 m². Ud over kyllingestalde er der stuehus, halmfyr, garage og maskinhus på ejendommen. Kyllingestaldene er opført i flere omgange. Størsteparten af de nuværende stalde er fra 1986-98. En oversigt over husdyrbrugets bygninger og andre anlæg fremgår af eksisterende miljøgodkendelse.

I forbindelse med tillægget til miljøgodkendelse og som konsekvens af velfærdsregler, opføres en ny kyllingestaldstald. Den nye stald vil have et samlet grundareal på ca. 1.877 m² (19,6 * 95,8 m). Stalden indrettes med støbt fast gulv med indstøbt spildevandsledning til 21 m³ vaskevandsbeholder.

Den nye stald overholder ifølge ansøgningen de generelle afstandskrav (jf. §§ 6 og 8 i husdyrloven) til:

- Nabobeboelse (50 m)
- Ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- Almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)
- Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- Beboelse på samme ejendom (15 m)
- Naboskel (30 m)

Figur 1. Oversigtskort over husdyrbrugets anlæg, Tørvegyden 2.

Tablet 3. Oversigt over husdyrbrugets anlæg, Tørvegyden 2. Numre henviser til fig. 1.

Nr.	Betegnelse	Dyretype	Staldtype	Stipladser	Opførelsesår (ca.)
1	Ny kyllingestald	Slagtekyllinger (39 dg)	Fast gulv med afløb til opsamlingsstank	26.808 ^a	Projekteret

^a Antallet af stipladser afhænger af den valgte kyllingestørrelse.

2.3 Drift af husdyrbrugets anlæg

I dette afsnit gennemgås ansøgningsmaterialets oplysninger vedr. drift af husdyrbrugets anlæg. Faaborg-Midtfyn Kommunes vurderinger vedrørende forurening, gener og bedste tilgængelige teknik i forhold til de enkelte punkter er foretaget i afsnittene "Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg" og "Bedste tilgængelige teknik (BAT)".

Ventilation

Den nye stald etableres med 9 afkast (80 cm diameter). Stalden er forsynet med undertryksventilation, med indsugningsventiler placeret i væg og 1/2-1 meter høje afkast placeret på tagryg. Afkast er uden overdækning. Den maksimale afkasthastighed er ca. 8 m/s, men ved minimumventilation er hastigheden under 1 m/s. Udsugningskapaciteten er ca. 5,0 m³/time/kylling, men om vinteren og i perioder med små kyllinger vil ventilationsbehovet være under 1/10 heraf. Ventilationsanlægget er automatisk reguleret ved hjælp af staldcomputer, og der er stepstyring.

Rengøring

Ved rengøring fjernes al gødningen fra stalden og køres til markstak. Herefter vaskes stald og inventar. Specielt rengøres ventilation udvendig og indvendig, ligesom fodersiloer tømmer og rengøres. Stald, forrum, arealer ved udgange og fodersiloer desinficeres.

Foder

Ansøger opfordrer egen hvede sammen med færdigfoder tilsæt fyfase. Der anvendes desuden fasefodring, hvor protein- og fosforindholdet i foderet tilpasses dyrets alder. Protein- og fosforindholdet overholder de niveauer, der er anbefalet i BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion¹⁵.

Energiforbrug

Elforbrug er uændret ca. 90.000 kWh/år (ekskl. husholdning) efter etablering af ny stald. Der bruges lavenergibelysning. Dieselforbrug er nu på ca. 18.000 l/år. Efter etablering af halmfyr er olieforbrug til opvarmning af stalde og stuehus faldet fra ca. 30.000 til ca. 8.000 liter. Dette vil være omtrent uændret efter etablering af ny stald.

Vandforbrug

Vandforbruget er ca. 5.070 m³/år nu, heraf skønsmæssigt ca. 93 % til drikkevand og ca. 7 % til vask af stalde. Forbruget ventes øget med ca. 130 m³ efter etablering af ny stald.

Spildevand og overfladevand

Forholdene er uændrede i forhold til og beskrevet i seneste miljøgodkendelse, og der stilles derfor ikke særlige vilkår for spildevand og overfladevand.

Uheld og driftsforstyrrelser

I ansøgningen er spild af fast gødning på vej nævnt som muligt uheld på ejendommen. Med henblik på at minimere risikoen for uheld, køres der uden overlæs og evt. spild opsamles straks.

Sprøjteudstyr

Pesticider opbevares aflåst i rum med fast gulv uden afløb. Sprøjte fyldes og rengøres på fast plads med opsamling.

2.4 Gødningsproduktion og -håndtering

Produktionen af husdyrgødning i ny stald, vil udgøre ca. 1.140 ton årligt ud af i alt ca. 4.200 ton årligt. Der bruges overdækket markstak som gødningsopbevaring. Markstakken placeres på harmoniarealer under hensyntagen til ammoniakfølsom natur og naboer mht. lugt og fluegener. 19 % af komposten udkøres direkte fra stald (standardforudsætning 15 %) for at overholde det generelle krav om 15 % ammoniakreduktion.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller ingen vilkår om kapacitet ifm. markstakke, da de blot udvides efter behov. Der stilles heller ikke vilkår til kapacitet i vaskevandsbeholdere, da vaskevandets tørstof- og kvælstofbehov er så lavt, at det må udsprede hele året i henhold til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen³. Der stilles vilkår om udkørsel af mindst 19 % af dybstrøelsen.

2.5 Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

2.5.1 Påvirkning af naturområder med ammoniak

Dette er en tillægsgodkendelse til en eksisterende godkendelse og omfatter alene opførelse af en ny stald til en allerede godkendt produktion. Husdyrloven stiller krav om en reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrugets anlæg, såfremt nybyggede og renoverede staldanlæg eller nye produktioner indgår i godkendelsen. Dette reduktionskrav er for ansøgninger indsendt i 2007 på 15 % i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/06 som udgangspunkt.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der ikke kan stilles krav til begrænsning af ammoniakemissionen ud over det generelle reduktionskrav, da der ikke sker nogen udvidelse af dyreholdet og dermed forøgelse af ammoniakemissionen.

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem er der et samlet ammoniaktab fra ny stald på ca. 2.800 kg kvælstof/år i ansøgt drift. Husdyrlovens reduktionskrav på 15 % for ansøgninger indsendt i 2007 er overholdt ifølge beregninger i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem. Dette er sket gennem en øget andel af husdyrgødning, der udkøres og nedbringes direkte fra stald.

2.5.2 Påvirkning af naboer

Lugt

Angivet som korteste afstand fra staldanlæg er der ca. 102 m til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, ca. 1.146 m til nærmeste bolig i samlet bebyggelse og ca. 1.481 m til byzone. I Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem er de ukorrigerede geneafstande beregnet til 243 m til enkeltbolig, 517 m til samlet bebyggelse og 682 m til byzone. Husdyrlovens beskyttelsesniveau, jf. bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er dermed umiddelbart overholdt i forhold til byzone og samlet bebyggelse i landzone.

Én bolig uden landbrugspligt (Mosevej 17) kan blive påvirket af lugt over genekriteriet på de tidspunkter, hvor der er størst belægningsgrad (fleste kg dyr på stald). Geneafstanden i forhold til netop denne bolig er 188 m og afstanden fra centrum af staldene (lugtcentrum) er 171 m. I henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau kan der meddeles godkendelse, såfremt ændringen på husdyrproduktionen giver uændrede eller færre lugtgener, og den berørte bolig ligger længere væk end 50 % af den beregnede geneafstand.

Beskyttelsesniveauet i forhold til enkeltbolig er overholdt, da lugtemissionen ikke stiger og da enkeltbeboelsen ligger i 50 til 100 procent af den korrigerede lugtgeneafstand (mellem 94 og 188 m) fra anlæggets lugtcentrum. Ved etableringen af den nye stald rykker anlæggets lugtcentrum ca. 10 m tættere på nærmeste nabo (fra 181 m til 171 m). Ved at sænke den maksimale belægningsgrad fra 40 kg/m² til 35 kg/m² og ved at produktionen i et kyllingehus er forskudt 1 uge i forhold til de øvrige 3, reduceres den korrigerede geneafstand tilsvarende (fra 198 m til 188 m). Der stilles vilkår om belægningsgrad og forskudt produktion.

Støj

Siden ejendommen fik en miljøgodkendelse i december 2006, er der opført to kornsiloer med anlæg til beluftning og tørring af korn. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderede efter en nabohearing, at kornsiloerne kunne

opføres uden pligt til miljøgodkendelse, jf. § 19 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Kornsiloeerne skal støjmæssigt holde sig inden for rammerne af den eksisterende godkendelse, hvor der er stillet vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

Øvrige forhold vedrørende støj er stort set uændrede i forhold til og beskrevet i seneste miljøgodkendelse. Eneste ændring er, at ansøgers bygningsmasse med den nye stald kommer ca. 25 m tættere på nærmeste nabo end i dag. Dermed er der ca. 103 m til nærmeste nabo.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at opførelse af den nye stald på grund af afstand og beliggenhed i forhold til omkringboende ikke vil give anledning til væsentlige støjgener.

Transport

Forholdene er uændrede i forhold til seneste miljøgodkendelse.

Støv

Forholdene er uændrede i forhold til seneste miljøgodkendelse.

Lys

På den nye stald er der lamper ved indgangsparti tilkoblet bevægelsessensor. Større lysarmaturer ved porte anvendes ved ind- og udsætning af dyr. Der er ingen vinduer i produktionsdelen af bygninger og ingen lysplader i taget, og der vil derfor ikke være lyspåvirkning fra stalden om natten.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på grundlag af omfanget af udebelysning, samt afstand til og beliggenhed i forhold til nærmeste nabobeboelser, at den nye stald ikke vil give anledning til væsentlige lysgener.

Skadedyr

Forholdene er uændrede i forhold til seneste miljøgodkendelse.

2.5.3 Uheld og driftsforstyrrelser

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der ikke er forhold ved den nye stald, der giver anledning til forurening ved uheld og driftsforstyrrelser.

4. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved hjælp af bedste tilgængelige teknik, jf. § 19 i husdyrloven. I ansøgninger efter § 12 anbefaler Miljøstyrelsen, at kommunerne vurderer husdyrbrugets anvendelse af BAT inden for områderne management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring/behandling af husdyrgødning samt udbringning af husdyrgødning.

Denne tillægsgodkendelse er udarbejdet på baggrund af ønsket om opførelse af en ny stald, mens dyreholdet og virksomheden i øvrigt er uændret i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse. Det er Faaborg-Midtfyn Kommunes opfattelse, at der i denne tillægsgodkendelse blot skal foretages en vurdering af og eventuelt stilles vilkår for anvendelsen af BAT mht. staldindretning og forbrug af vand og energi, hvor dette relaterer sig til den nye stald. De øvrige områder – management, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning samt udbringning af husdyrgødning – er alle omfattet af den eksisterende miljøgodkendelse.

BAT og staldindretning

I ansøgningen er der beskrevet følgende vedrørende BAT og staldsystemer:

"Der findes til dato to BAT byggeblade, der vedrører fjerkræproduktion. Det drejer sig om systemer til tørring af gødningen, for derved at nedsætte ammoniakfordampningen.

1. Fjerkræ - Æglæggere, skrabeægsstald: Gr. nr.: 105. 02-51
2. Fjerkræ - Æglæggere, burægsstald: Gr. nr.: 105.02 - 52

Der er en forudsætning for systemerne, at stalden har gødningsbånd eller gødningskælder. I den ansøgte produktion går dyrene på dybstrøelse, og forudsætningen for etablering af gødningstørring anlæg er således ikke til stede. På den baggrund er gødningstørring fravalgt i denne ansøgning.

Fravalg af luftvaskere:

Der findes BAT byggeblade ang. luftvaskere. Disse er afprøvet og testet i svinestalde.

Der er afprøvet en prototype luftrensere til fjerkræproduktion:

http://www.lr.dk/bygningerogmaskiner/informationsserier/info-byggeriogteknikgratis/0065_mhj_pdf_stub.htm

Luftrenseren blev afprøvet i en slagtekyllingestald, over en periode på et hold kyllinger (35 dage). Denne renser er ikke sat i produktion, da afprøvningen viste en række problemstillinger, der skal løses før den evt. bliver sat i produktion. I fjerkræproduktion er støvet meget fedtet, dette sætter sig i renseren som derved får reduceret effekt. Der kan således forventes betydelige problemer med tilstopning af luftrenseren, som ved afprøvningen. Dette gør at driftsstabiliteten ikke kan forventes at være tilfredsstillende. På den baggrund er luftvaskere fravalgt i denne ansøgning, da det ikke kan anbefales at opsætte en prototypeluftvasker, med udokumenteret driftsstabilitet og mulighed for rengøring.

Fravalg af biologisk luftrensning:

Der er ingen BAT byggeblade med biologisk luftrensning. Der er endvidere ikke muligt at benytte biologisk luftrensning i stalde med holddrift, hvor staldene står tomme i perioder.”

Der er ingen BAT-byggeblade for slagtekyllingeproduktion.

På baggrund af ovenstående finder Faaborg-Midtfyn Kommune, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra staldene ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. husdyrlovens § 19. Der stilles derfor ingen særlige vilkår for staldindretning.

Forbrug af vand og energi

Ansøgningens oplysninger om ventilation, rengøring samt energi- og vandforbrug er gennemgået i afsnittet ”Drift af husdyrbrugets anlæg”.

Ifølge BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at reducere vandforbruget ved at gøre følgende:

- Rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller efter hver batch.
- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild
- Registrering af vandforbrug gennem måling af forbrug
- Detektering og reparation af lækager.

Ifølge BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT for svinestalde at reducere energiforbruget ved at gøre følgende:

- Anvendelse af naturlig ventilation, hvor dette er muligt.
- For mekanisk ventilerede stalde: Optimering af udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren.
- For mekanisk ventilerede stalde: Undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- Anvendelse af lavenergi-belysning.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der for at sikre, at virksomheden opfylder BAT med hensyn til vand- og energiforbrug, skal stilles vilkår om, at der skal anvendes lavenergibelysning. Den eksisterende godkendelse indeholder vilkår vedr. vedligeholdelse af ventilatorer m.v., og der stilles vilkår om, at dette også gælder for den nye stald.

5. Affald og kemikalier

Døde dyr

Forholdene er uændrede i forhold til seneste miljøgodkendelse.

Affald

Mængder og arter er beskrevet i eksisterende godkendelse.

Olie- og kemikalieaffald

Mængder og arter er beskrevet i eksisterende godkendelse.

Erhvervsaffald fra virksomheden skal håndteres i overensstemmelse med Faaborg-Midtfyn Kommunes erhvervsaffaldsregulativ. Erhvervsaffaldsregulativet stiller vilkår vedrørende sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse.

Det forudsættes, at virksomheden lever op til vilkårene i erhvervsaffaldsregulativet, og Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på denne baggrund, at det ikke er påkrævet at stille skærpede vilkår vedrørende håndtering af ejendommens affald.

6. Egenkontrol

Forholdene er uændrede i forhold til seneste miljøgodkendelse.

7. Landskabelige hensyn

Tørvegyden 2 ligger ikke inden for et område, hvor der er grundlag for at tage særlige landskabelige hensyn, jf. landsplandirektivets (tidl. Regionplan 2005-) kortlægning/udpegning af særlige landskabelige beskyttelsesområder, større sammenhængende landskabsområder, større uforstyrrede landskaber, fredede områder, særligt bevaringsværdige landsbyer/landsbyejerlav/hovedgårdsejerlav og særlige kulturhistoriske beskyttelsesområder.

Ejendommen ligger også uden for skovbyggelinie, byggelinier omkring kyster, kirker, fortidsminder m.v.

Der bygges en ny stald på ca. 1.877 m² i forbindelse med godkendelsen. Stalden bygges i tilknytning til de eksisterende stalde og med samme udformning som disse med hensyn til højde og materialer, da det bliver en kopi af nærmest liggende stald. Den opføres i gule materialer og med grå tagplader. Bygningshøjden er ca. 6 m. Eksisterende stald er også opført i gule materialer med grå tagplader.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at det ikke er påkrævet at stille skærpede vilkår af landskabelige hensyn.

8. Ophør af husdyrbruget

I ansøgningen er der følgende redegørelse for foranstaltninger ved ophør af produktion:

"Ved ophør af driften vil stalderne og gødningslagrene blive tømt for dyr og husdyrgødning. Gødning og foderrester vil blive fjernet og vil blive tilført harmoniareal. Stalde vil blive rengjort og desinficeret."

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at de nævnte foranstaltninger er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare ved ophør af produktionen.

9. Alternative muligheder

Ansøger oplyser følgende om alternative løsninger:

"Alternativet til den ansøgte produktion, er at finde en anden egnet placering på ejendommen. Der har ikke været muligt at finde en god placering til stalden. Dette skyldes at alle vand, varme og foderinstallationer er forberedt til den ansøgte placering. En alternativ placering vil således kræve væsentlige udgifter til etablering af disse installationer. Derfor er dette alternativ valgt fra."

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer ligeledes den valgte staldplacering som den landskabsmæssigt bedste og stiller derfor ikke vilkår for placering af stalden.

Ansøger oplyser følgende om en nul-løsning, hvor ændringen af husdyrbruget ikke gennemføres:

"Ansøger kunne fortsætte med den nuværende produktion af kyllinger. Der er et ønske om at få skabt en produktion i nye og tidssvarende driftsbygninger. Dette er svært at skabe med den eksisterende bygningsmasse. Derfor er dette alternativ fravalgt til fordel for det ansøgte projekt"

Der bygges ny stald, men denne opføres i tilknytning til de eksisterende bygninger og vurderes ikke at give nogen væsentlig landskabspåvirkning. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer derfor at det ansøgte ikke giver større påvirkning af omgivelserne end nul-løsningen.

10. Offentlighed

I forbindelse med sagen er der foretaget annoncering af ansøgningen samt partshøring af naboer.

18. marts 2008: Partshøring af 4 naboer. Der kom i denne forbindelse kommentarer fra en nabo på Mosevej 17 om, at han ikke havde nogen indsigelser.

3. februar 2009: Annoncering af ansøgningen i Ugeavisen Faaborg og MidtfynsPosten. Der kom i denne forbindelse kommentarer fra en nabo omkring støj fra siloer, der behandles som en klagesag i forhold til vilkårene i den eksisterende godkendelse.

15. maj 2009: Udkast til afgørelse sendt i høring hos ansøger. Faaborg-Midtfyn Kommune modtog i denne forbindelse nogle kommentarer fra ansøgers konsulent omkring omregningsfaktor for dyreenheder, stald med forskudt slagtetidspunkt, byzoneplacering og byggemateriale.

11. Samlet vurdering

Samlet set vurderer Faaborg-Midtfyn Kommune, at når godkendelsens vilkår overholdes, har ansøgeren truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at den nye stald i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at indretning og drift af den nye stald kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

12. Litteratur m.v.

Udvalgte love og bekendtgørelser og andet materiale, der kan være anvendt i Faaborg-Midtfyn Kommunes behandling af sagen.

- 1) Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrloven). Lov nr. 1572 af 20. december 2006.
- 2) Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Bek. nr. 294 af 31. marts 2009.
- 3) Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen). Bek. nr. 1695 af 19. december 2006.
- 4) Habitatdirektivet. EF-direktiv nr. 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EF-habitatdirektivet).
- 5) Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen). Bek. nr. 408 af 1. maj 2007.
- 6) Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2008/2009. Bek. nr. 786 af 22. juli 2008.

- 7) Landsplandirektivet (tidligere Regionplan 2005 –). Fyns Amt 2005.
- 8) Natura 2000-basisanalyser. Fyns Amt.
- 9) Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen. Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.
- 10) Supplerende vejledning om fastsættelse af yderligere vilkår efter § 29 i lov nr. 1572 af 20/12 2006 om miljøgodkendelser m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven). Miljøstyrelsen, 2007.
- 11) Standardsædskifter og referencesædskifter. Notat fra Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, 27. juni 2007.
- 12) Kortværk hørende til husdyrloven tilgængelige på Miljøstyrelsens hjemmeside, www.mst.dk (Kortværk pr. december 2006 over oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor, kortværk over nitratklasser, N-reduktionskort og sårbarhedskort).
- 13) Diverse kortværk tilgængelige på Danmarks Miljøportal, www.miljoportal.dk.
- 14) Udredningsrapport for teknologier – med særligt henblik på miljøeffektive teknologier til husdyrproduktionen. Udarbejdet i forbindelse med forarbejdet til husdyrloven. Er tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside, www.mst.dk.
- 15) Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC). Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs (BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion). Europakommissionen, juli 2003.
- 16) Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr. Bek. nr. 439 af 11. maj 2007.
- 17) Miljø- og Energiministeriets og Fødevareministeriets redegørelse for begrebet anlæg/projekt i relation til VVM-reglerne, planlovens regler om landzonetilladelse og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrproduktion. Skov- og Naturstyrelsen, 12. april 1999.
- 18) Tab af fosfor fra landbrugsjord til vandmiljøet. DJF-rapport. Markbrug nr. 34, oktober 2000.